GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 157. *Lunĭ, Marțĭ 16 (28) Iuliu.* **1885.**

Brașovŭ, 15 (27) Iuliu 1885.

Au începutŭ marii politicĭ din Budapesta sĕ se lapede de alianța cu Cehii, ce a fostŭ trâmbițată în timpulŭ din urmă prin ḍiaristică. La festivitățile în onórea óspețilorŭ cehĭ au luatŭ parte — se ḍice — numai nulitățĭ politice, ómenĭ carĭ alérgă după câte o decorațiă, carĭ facŭ onorurile la esposițiă și cărora le place a ținé toasturĭ bombastice de înfrățire.

Bărbații de statŭ serioșĭ numai la o alianță politică cu Cehii nu se potŭ gândi aḍĭ, căcĭ — asigură unŭ corespondentŭ bine inspiratŭ alŭ ḍiarului „Neue freie Presse“ — nu esistă puncte de atingere și scopurĭ comune pentru o asemenea alianță. Nicĭ legăturile de rassă, nicĭ tradițiunea istorică, nicĭ cerințele politicei reale nu unescŭ cărările Maghiarilorŭ și ale Cehilorŭ.

„Narodni Listy“ din Praga le aducea aminte Cehilorŭ, carĭ au făcutŭ escursiunea la Pesta, de-o sfântă datoriă, ce o au față cu frații lor Slovacĭ, și-i învitá de-a visitá frumósa Tatră slovenéscă din Carpațĭ. Tocmai acești frațĭ slovenĭ se ḍice că suntŭ piedeca principală, că nu póte sĕ esiste o apropiere sinceră între Maghiarĭ și Cehĭ. Tocmai în ḍilele acestea s'a petrecutŭ în Turoțŭ St. Marton, centrulŭ Slovacilorŭ, o scenă caracteristică politică. S'a presentatŭ adecă în acelŭ orașŭ șefulŭ poliției de statŭ, consilierulŭ Jekelfalussy, în calitate de comisarŭ regescŭ spre a preda în modŭ solemnelŭ averea reuniunei literare slovace „Matica“, ce a fostŭ confiscat'o guvernulŭ unguréscŭ, nou înființatei reuniunĭ de cultură din Ungaria de nordŭ. Va se ḍică cu banii Maticei se va lucrá în viitorŭ pentru maghiarisarea Slovacilorŭ pe têrêmulŭ socialŭ și literarŭ. Cum s'ar puté potriví dar, ca Cehii, carĭ nisuescŭ a rĕspândi cultura cehică printre Slovacĭ, sĕ lege frăția cu asupritorii acestora? Astfelŭ se întrébă aḍĭ cei ce vorŭ sĕ ștérgă urmele „entusiasmului,“ cu care au fostŭ primițĭ óspeții cehĭ din Colin la Pesta.

Ni se pare, că reserva bătătóre la ochĭ ce a observat'o corespondentulŭ lui „N. fr. Presse“, la Maghiarii din Pesta față cu óspeții cehĭ isvorêsce și din dorința Nemțilorŭ, d'a nu se face nimicŭ din alianța ceho-maghiară.

Cause au destule Nemții, ca sĕ caute sĕ aibă pe Maghiarĭ de aliațĭ în contra slavismului și sĕ'i abată dela o înțelegere cu Cehii, și au destule argumente la mână, cu carĭ sĕ sparié pe Ungurĭ. Astfelŭ le vorbescŭ și acum de desvoltarea amenințătóre politică din Austria; de criza în Croația; de agitațiunea Românilorŭ din Ardealŭ, care în urma casării juriului din Sibiu a devenitŭ și mai intensivă; de neîmpăcații Sașĭ ardelenĭ, carĭ ațîță pe conaționalii lorŭ din Germania și ale cărorŭ plângerĭ află rĕsunetŭ la ei, precum dovedesce demonstrațiunea antimaghiară din Dresda; de mișcarea mișcare dintre Sêrbii Ungariei, carĭ se află acum în rebeliune în contra numirii patriarchului maghiarofilŭ Angyelics.

Tóte aceste aparițiunĭ au produsŭ o mișcare estraordinară între Ungurĭ, carĭ — ḍice corespondentulŭ memoratŭ — se apropiă tare de șovinismŭ. Dar óre numai s'apropiă? Elŭ însușĭ recunósce, că s'a înființatŭ o reuniune scolară maghiară pentru lățirea limbei maghiare și că deodată cu ea s'au formatŭ societățile de maghiarisare din Ungaria de nordŭ, din Ungaria de sudŭ și din Ardealŭ. „Kultur-egylet“-ulŭ este în ajunŭ d'a ținé o adunare generelă sêrbătoréscă, după ce a adunatŭ unŭ capitalŭ de peste două sute de mii. Acéstă agitațiune este sprijinită aḍĭ de guvernŭ și de tóte partidele politice maghiare. Maghiarii iau decĭ mĕsurĭ de apĕrare în potriva înundării slavismului. Cum ar puté ei dară încheia alianță politică cu Cehii?

Dér amŭ dori sĕ scimŭ, că dacă nu e bine sĕ se alieze cu Cehii, fi-va mai folositorŭ pentru ei d'a se alia cu Nemții? Au avutŭ ocasiune Maghiarii tocmai acuma d'a se convinge, că nu este bine d'a mânca la o masă cerașe nicĭ cu Nemții. Potopulŭ potopŭ rĕmâne, fie nemțescŭ fie slavŭ.

Dacă Ungurii vorŭ într'adevĕrŭ sĕ se'ngrădéscă în contra potopului slavŭ și germanŭ, atuncĭ sĕ s'alieze sincerŭ cu popórele din năuntrulŭ statului ungarŭ. Altă scăpare pentru ei nu este și nu póte fi.

—o—

Incidentulŭ din Dresda.

Cine a pusŭ la cale afacerea cu coróna din Dresda? Nime altulŭ decâtŭ chiar d-lŭ *Tisza* — așa povestește »Liberale Correspondenz« din Berlinŭ.

»Guvernulŭ unguréscŭ își pune tóte puterile sĕ dovedéscă, că plângerile, ce le-a ridicatŭ Dr. Heinze pentru apăsarea Germanilorŭ din Ungaria prin cartea sa »Hungariea«, nu suntŭ întemeiate. Serbarea gimnasticilorŭ părea unŭ bunŭ prilejŭ, unŭ »gimnasticŭ« cunoscĕtorŭ al limbei germane se găsì repede în armata honveḍilorŭ și doi corespondențĭ ai unorŭ ḍiare neaoșŭ maghiare încă fură pregătițĭ de drumŭ. Acum se putea începe »înfrățirea« în paguba Germanilorŭ din Ungaria. Dar ce'i prea finŭ se și stribeșce. Chiar dela primirea Austriacilorŭ arŭ fi trebuitŭ Ungurii sĕ imărmuréscă, când la »Éljen«-ulŭ lorŭ unŭ stimatŭ procurorŭ din Dresda sărì la ei, strigându-le: ‚Transilvania!‹ Ei totŭ îndrăsniră sĕ înainteze în centrulŭ serbării verde-albŭ-roșulŭ, unde lângă negru-albŭ-roșu numai negru-roșu-galbinŭ avea dreptŭ sĕ stea. Dar se dovedì, că apăsarea Sașilorŭ transilvănenĭ a produsŭ la connaționalii lorŭ de pe țĕrmulŭ Elbei și din întréga împĕrățiă o prea puternică indignare, decâtŭ sĕ nu isbucnéscă, punêndŭ frêŭ îndrăsnelei Ungurilorŭ. *Adunarea nu a voitŭ sĕ facă din serbarea gimnasticilorŭ unŭ terenŭ pentru acțiunea domnului Tisza împotriva Germanilorŭ din țĕrile ungurești.*“

La acestea *Pester Lloyd* declară cu *cuvenită seriositate*, că dintre tóte stupiditățile, ce-au fostŭ vre-odată date la lumină de foile germane, nicĭ una mai stupidă nu a fostŭ, decâtŭ colosala idee, că Coloman Tisza ar fi avutŭ de gândŭ sĕ foloséscă o serbare gimnastică din Dresda pentru »acțiunile sale«.

—o—

Mișcărĭ la Balcanĭ.

Veștĭ neliniștitóre sosescŭ de câteva ḍile despre turburărĭ pela granițele sêrbe-bulgare și sêrbe-turcescĭ. O telegramă din Sienița, Serbia vechiă, spune că 2000 de Sêrbĭ înarmațĭ și provĕḍuțĭ cu 5 tunurĭ s'au dusŭ înaintea conacului muttessarifului turcescŭ Osman pașa, cerêndŭ prin amenințărĭ scutŭ în contra năvălirilorŭ arnăuțescĭ. Osmanŭ pașa a recviratŭ îndată 3 tabere de nizamĭ pentru menținerea ordinei, dar se ḍice că Sêrbii nu suntŭ mulțămițĭ cu acésta și plănuescŭ o nouă revoltă. Scirei acesteia i se dă puținŭ credĕmêntŭ, căcĭ 3000 de Sêrbĭ înarmațĭ și cu 5 tunurĭ n'arŭ mai avea trebuință de protecțiunea șefului districtului. In Viena n'a sositŭ nicĭ unŭ raportŭ consularŭ despre acestŭ casŭ. Se crede că acéstă scire e împrăștiată de comitetele agitatóre.

O scire din Sofia primită de „Pol. Corr.“ comunică că unŭ despățĕmêntŭ de emigranțĭ muntenegrenĭ au sositŭ în Bulgaria și se vorŭ colonisa în Tuzluc, centrulŭ celui mai periculosŭ brigandagiu. Muntenegrenii ḍicŭ, ca nu emigréză din motive politice și anume ca sĕ ia parte la mișcările din Macedonia și Rumelia ostică, unde se scie, că în ḍilele din urmă s'a jefuitŭ unŭ depositŭ de arme militarŭ, pentru agitațiunile din Macedonia. Nu scimŭ întru câtŭ suntŭ adevĕrate asigurările Muntenegrenilorŭ emigrațĭ, dér timpulŭ va lămurì lucrulŭ.

Din Belgradŭ se comunică către „N. fr. Presse“, că în ḍilele din urmă s'arŭ fi constatatŭ agitațiunĭ în cercurile radicale, în favórea pretendentului corónei sêrbescĭ. Din acéstă causă poliția sêrbéscă a opritŭ pe rudele prințului Carageorgevicĭ, care voiau sĕ plece la Timișóra, d'a trece pe teritoriulŭ ungarŭ. Acéstă mĕsură stă în legătură cu sgomotulŭ de mai susŭ.

—o—

Românii și Ungurii.

Cetimŭ în Românnlŭ:

Cele din urmă articule ale nóstre privitóre la cestiunea Românilorŭ din Transilvania au provocatŭ în presa maghiară o furtună care câștigă din ce în intensitate.

Ne pare bine de acésta și cu fericire revenimŭ asupra cestiunii pentru că venit-a timpulŭ ca opiniunea publică sĕ judece și sĕ otărască în cunoscință de causă.

Ne este peste putință d'a rĕspunde tuturorŭ, și trebuința nu e d'a rĕspunde organelorŭ care nu sciu decâtŭ sĕ insulte; dér érășĭ nu putemŭ lăsa sĕ tréca fără rĕspunsŭ insinuările unuia din cele mai însemnate ḍiare ungare, »Egyetértés« din Pesta, ḍiarulŭ liberalilorŭ, care, în discusiunea cu »Romănulŭ,« cu nedreptate și înverșunare ne atacă.

»Egyetértés« ne întrébă:

‚Ce are a face »Românulŭ« cu Românii nostri (din Ungaria)?‹

Rĕspundemŭ:

Românii de peste munțĭ suntŭ sânge din sângele nostru, carne din carnea nóstră; limba lorŭ e unŭ bunŭ comunŭ alŭ tuturorŭ Românilorŭ și când Ungurii atentéză la acestŭ bunŭ comunŭ, datoria nóstră a tuturorŭ Românilorŭ este d'alŭ apĕra.

De și despărțițĭ prin granițe, între Românii din regatulŭ românŭ și cei de pe orĭ-unde ar fi, esistă o solidaritate națională, pe care nimicŭ, și cu atâtŭ mai puținŭ supĕrarea Ungurilorŭ, n'o póte rupe séu celŭ puținŭ micșora.

Noi nu căutămŭ sĕ facemŭ Românĭ, nu siluimŭ pe nimenĭ a se românisa; dér nicĭ nu voimŭ ca Românii sĕ înceteze d'a fi Românĭ.

Kosshut ḍicea Ungurilorŭ: ‚Facețĭ Ungurĭ și din petre.‘

Noi nu ceremŭ decâtŭ ca Românii sĕ fie lăsațĭ a fi Românĭ.

Tendința Ungurilorŭ de a meghiarisa pe Românĭ astă-ḍĭ e atâtŭ de vĕdită, încâtŭ numai cei ce nu voiescŭ n'o vĕdŭ, n'o înțelegŭ și stau, potŭ sta, cu mânile în sînŭ.

Noi, întemeiațĭ pe solidaritatea de interese ce este între popórele micĭ orientale, frățire și unire amŭ propagatŭ Ungurilorŭ.

Propaganda a rĕmasŭ fără succesŭ.

Acum decĭ suntemŭ silițĭ a face și pentru partea de peste munțĭ ceea ce s'a făcutŭ în lupta pentru scăparea României astăḍĭ independentă, de prea puțința streinilorŭ.

Apelămŭ la opiniunea publică, asigurațĭ prin succesulŭ trecutŭ, că cu dreptate bunulŭ amicŭ alŭ Românilorŭ Saint Mare Girardin, ḍicea:

»Intru câtŭ privesce națiunile, nu morŭ decâtŭ acelea care tacŭ.«

»Egyetértés« ne mai ḍice că »décă nu ne convine ca Românii din Ardélŭ sĕ se facă Ungurĭ, n'avemŭ decâtŭ sĕ-i aducemŭ în România și sĕ facemŭ cu ei ce vomŭ pofti.«

Rĕspundemŭ că noi n'avemŭ trebuință sĕ facemŭ cum au făcutŭ Ungurii cu Ciangăii din Bucovina, pentru că Românii nu sntŭ veneticĭ pe pământulŭ ce-lŭ ocupă.

Românii de peste munţî formézâ în acele posesiunî străvechî românescî o naţiune compactă, şi s'au bucuratŭ de o autonomiă naţională, pe care numai Ungurii au distrus'o cu ajutorulŭ străinilorŭ aliaţî cu ei în contra nóstră.

Unŭ poporŭ, cum e poporulŭ românŭ de pestre munţî, unŭ poporŭ, mai numerosŭ decâtŭ Grecii ce formézâ regatulŭ elenŭ; decâtŭ Danesii şi Sêrbii, care suntŭ constituiţî asemenea în regatŭ; unŭ poporŭ, care dă o enormă contribuţiune de sânge, pentru apĕrarea monarchiei Habsburgilorŭ, avêndŭ în armata permanentă şi cea teritorială aprópe 300,000 de feciorî românî, acelŭ poporŭ are dreptulŭ de a trăi în ţéra lui o viaţă naţională, şi de a se bucura de drepturî şi libertăţî egale cu ale Ungurilorŭ, care nu suntŭ nicî mai civilisaţî, nicî mai numeroşî decâtŭ Românii.

Prin urmare, Românii de preste Carpaţî trebue sĕ rĕmână acolo unde suntŭ şi sĕ lupte cu abnegaţiune pentru apărarea limbei, naţionalităţii şi a vechiului lorŭ pămêntŭ. Ér noi ceştî d'aicî, datorî suntemŭ a le înlesnì, pe câtŭ cu putinţă ne este, mijlócele de luptă pentru apĕrarea limbei şi naţionalităţii lorŭ şi a nu-i părăsì nicî măcarŭ unŭ momentŭ printr'o nepăsare vinovată.

Dela punerea în lucrare a mĕsurilorŭ de maghiarisare, mulţî Românî siliţî au fostŭ sĕ emigreze din patria lorŭ, însĕ nicî unŭ singurŭ emigrantŭ nu s'a depărtatŭ de locurile lui iubite, fără ca sĕ nu ducă cu sine dulcea speranţă d'a se puté odată întórce acasă. Lacrimile vĕrsate la despărţire de ţéra iubită i-a oţĕlitŭ simţulŭ de a lucra fără pregetŭ pentru apropiarea ḑilei, care sĕ'i facă posibilă reîntórcerea de unde a plecatŭ.

Priviţî din acestŭ punctŭ de vedere emigranţii Românî, şi chiarŭ Saşî şi Sêrbî, décă Ungurii ar fi nisce ómenî politicî prevĕḑĕtorî, n'ar trebuì sĕ mai sporéscă numĕrulŭ emigranţilorŭ, căcî într'o ḑi le póte fi fórte fatalŭ.

Când miculŭ Piemontŭ era îndesitŭ de emigranţî Veneţianî, Lombardesî, Ilirienî şi Tirolesî, marele Cavour, ntr'una din ḑile, a făcutŭ din cestiunea emigranţilorŭ o cestiune europénă şi tótă lumea civilisată l'a aplaudatŭ, l'a încurajatŭ în măréţa şi umanitara lui întreprindere. Astăḑî Veneţia şi Lombardia respiră aerulŭ libertăţii şi formézâ unŭ trupŭ şi unŭ sufletŭ cu miculŭ Piemontŭ, care a devenitŭ mare, încâtŭ şi-a strămutatŭ capitala în vechia Romă.

In fine, ne mai ḑicŭ cei dela »Egyetértés«, că presa română din România n'are sĕ se amestece în trebile Ungurilorŭ.«

Rĕspundemŭ.

In trebile Ungurilorŭ nu ne amestecămŭ; dér ne iubimŭ în destulŭ pe noi, pentru ca sĕ ne amestecămŭ în trebile Românilorŭ, sĕ ne interesămŭ de ei şi sĕ dămŭ alarma când se caută a li se răpi limba şi naţionalitatea.

Ş'apoi binevoiéscă confraţii dela »Egyetértés« a observa, că pressa română nu e isolată în combaterea mĕsurilorŭ unguresci de distrugere a naţionalităţii şi limbei Românilorŭ, Saşilorŭ şi Slavonilorŭ din regatulŭ S-tului Stefanŭ, Organe de o autoritate europénă ca »Neue freie Presse«, »Die Presse« din Viena, „Revue du Monde Latin« din Paris, »National Zeitung« din Berlinŭ, »Münchener Allgemeine Zeitung«, »Nowoje Vremja« din St. Petersburg, şi altele multe combatŭ tóte cu indignare tendinţa ministrilorŭ din Pesta. D-na Adam aprópe singură şi isolată a rĕmasŭ în apĕrarea despotismului maghiarŭ.

Simpatia de odinióră, de care se bucurau Ungurii la popórele europene, astăḑi a începutŭ a se schimba în antipatiă, şi acéstă antipatiă se manifestă limpede în organele de publicitate. Şi când aceste organe se amestecă şi combatŭ pe faţă apucăturile guvernului din Pesta, la ce aférşitŭ credŭ cei dela „Egyetértés« că vorŭ putea ajunge cu societăţile şi cu mĕsurile lorŭ de maghiarisare?

Ungurii, cu dreptŭ cuvêntŭ, au începutŭ a se teme de opiniunea publică şi numai pentru acestŭ motivŭ au desfiinţatŭ şi curtea cu juraţî din Sibiu.

Ungurii însĕ ar trebui încă unŭ lucru sĕ nu uite. In momentulŭ cand opiniunea publică a Ardelenilorŭ nu se va mai putea manifesta acasă, ea va fi silită a se manifesta în străinătate, şi acésta va fi cu multŭ mai rĕu pentru absolutismulŭ maghiarŭ.

Dovada cea mai strĕlucită în acéstă privinţă ne-o oferă incidentulŭ întêmplatŭ la Dresda, unde doui stegarî d'ai societăţilorŭ de maghiarisare au fostŭ huiduiţî de cătră gimnasticii germanî întrunitî în numĕrŭ de peste douĕ-ḑecî mii, toţî ómenî cultî şi cu sânge rece, cari nu prea au obiceiulŭ unorŭ asemenî demonstraţiunî, şi tocmai pentru aceea demonstraţiunea lorŭ în contra Ungurilorŭ are o mare insemnătate.

Sĕ nu se uite asemenea, că orice suişŭ are şi coborişŭ, şi că naţiunile micî numai prin unire, prin frăţiă şi iubire potŭ înfrunta furtunele ce vinŭ adese asupră-le dela cele marî.

Le supunemŭ, cu prieteniă, aceste adevĕrurî, asiguraţî că de nu vorŭ renunţa la maghiarisarea silită, nu noi, ci dênşii vorŭ păgubi din tóte punctele de vedere.

SCIRILE ḐILEI.

»Luminătorului« i se scrie din Viena despre artistulŭ d. Demetriu Popovicî, cumcă stă în marî pertractărî cu baronulŭ Hofmann, intendentulŭ supremŭ alŭ operei din Viena, pentru a primi angajamentulŭ la acéstă operă. Intr'aceea şi în România se simte mare lipsă de d. Popovicî, fiindŭ că bucurescenii nu mai aducŭ operă italiană, ci ministrulŭ cu conservatoriulŭ şi cu directorulŭ teatralŭ s'au hotărîtŭ a compune o operă din elemente românescî. De cumva d-nii din Bucurescî vorŭ renunţa la d. Popovicî pentru timpŭ de 2—3 anî, atuncî d-sa va primi angajamentŭ la opera in Viena, dér după aceea va merge în Bucurescî. D-nulŭ D Popovicî d'ocamdată probabilŭ că va merge la băile din Slănicŭ şi Laculŭ Săratŭ, în România, ca sĕ concerteze; d'acolo apoi se va întórce pe la Mehadia, apoi cătră tómnă póte se va întórce pela Reşiţa, Timişóra, Aradŭ etc.

—0—

Amŭ comunicatŭ cetitorilorŭ noştri despre pasulŭ lui Moritz Jokai în favórea reuniunei de maghiarisare ardelene. »Schulverein«-ulŭ germanŭ generalŭ din Berlinŭ a datŭ acum unŭ manifestŭ în contra lui Jokai, care se încheiă astfelŭ: »E de speratŭ, că colectorii de autografe germane vorŭ renunţa la căştigarea autografului poetului Jokai cu banî, ce au se servéscă pentru apăsarea bravilorŭ noştri compatrioţî din Ardealŭ.«

—0—

Cetimŭ în »Kol. Közl.«: „Fóia oficială comunică, că ministrulŭ de culte a transferatŭ pe profesorulŭ dela gimnasiulŭ din Satmarŭ Dr. *Vasile Lucaciu*, la gimnasiulŭ din Loşonţŭ în calitate de profesorŭ ordinarŭ interimalŭ. Vasilie Lucaciu e identicŭ cu acelŭ profesorŭ, cu privire la care municipiulŭ oraşului Satmarŭ a declaratŭ în ḑilele trecute, că cu elŭ într'o sală nu maiocupălocŭ, deórece *e daco-românŭ, continuă tendinţe antipatriotice* şi n'a pututŭ séu nu a vrutŭ sĕ combată acusele aduse în direcţiunea acésta prin foi în contra lui.« Şi totŭ mai „îndrăsnimŭ« sĕ afirmămŭ că suntemŭ persecutaţî!

—0—

Cetimŭ în »Românulŭ«: »Primimŭ dela unulŭ din abonaţii noştri din Vâlcele (Elöpatak) o scrisóre în care, după ce ne spune, că numĕrulŭ Românilorŭ veniţî acolo e fórte micŭ, corespondentulŭ nostru felicită pe cei carî au avutŭ fericita ideiă d'a nu se duce la aceste băi unguresci, carî odinióră trăiau, locuitorii şi primăriă, numai şi numai din banii vĕrsaţî de Românii veniţî din ţéră. După aceste repeţite probe, noi sperămŭ că obiceiulŭ de a trece munţii în Transilvania şi a suferi „gentileţele« maghiare ale Ungurilorŭ, se va sfêrşí cu desĕvêrşire. Ungurii se vorŭ umfla... în pene.... nu în mustăţî, singurisingurei în Vâlcele, Tuşnad, Borszek şi Zizin.«

—0—

Adjunctulŭ contumaţului pasului roşu, Muraközi, s'a împuşcatŭ din pricină, că a fostŭ trecutŭ cu vederea la avansarea medicilorŭ veterinarî de statŭ. Elŭ nu a fostŭ avansatŭ, fiindcă a lăsatŭ sĕ tréca — în absenţa directorului sĕu — peste graniţă porcii din România declaraţî bolnavî la Steinbruch.

—0—

Preotulŭ gr. or. din Kőteles-Mező, Ilie Sovrea, a primitŭ dela ministrulŭ Trefort 50 fl. ajutorŭ de statŭ. Dreptŭ e părinte?

—0—

Câtŭ de terorisaţî suntŭ Românii, fiindcă citescŭ ḑiare românescî, ne dovedesce unŭ nou casŭ despre care ii scrie »Luminătorului« unŭ funcţionarŭ românŭ dintr'unŭ oraşŭ alŭ Ungariei: »Pré stimate d-le Redactorŭ! Şi eu suntŭ unulŭ dintre cei persecutaţî de intrigile inimicilorŭ neamului românescŭ, de cătră inimicii culturei nóstre naţionale; persecuţiunile acestea se vede a nu mai avea fine, căcî abia amŭ prinsŭ a cunósce lumea, şi am şi fostŭ urmăritŭ în toţî paşii mei de aceştî pigmei neînduraţî. In a. 1876 am fostŭ transferatŭ din oficiu fără nicî o causă dela S. M. la N. In 1882 am fostŭ transferatŭ la rugarea mea propriă din N. la O. M.. éră de aicî în a. c. 1885 în luna lui Faurŭ la Sz. Aicî suntŭ cu întréga'mî familiă, care constă din nevastă, o fetiţă de 8, şi unŭ pruncŭ de 10 anî. Din O. M. am fostŭ transferatŭ fără nicî o causă; preşedintele mi-a datŭ de scire sĕ fiu »mai bunŭ patriotŭ« şi sĕ nu agitezŭ mai multŭ contra »ideii de statŭ maghiarŭ«; tótă agitaţia mea au statŭ din aceea că amŭ abonatŭ *Gazeta Transilvaniei.* De 22 de anî de când sunt în serviciulŭ statului, şi de 14 anî fără a fi promovatŭ în oficiu, am fostŭ aruncatŭ dintr'unŭ colţŭ de ţéră într'altulŭ. Aşa'i — dreptatea unguréscă!....«

—0—

»Ellenzék« aduce scirea positivă, că actualulŭ prefectŭ alŭ comitatului Cluşiu, contele Coloman Esterházy, şi-a cerutŭ demisionarea şi că în loculŭ lui va fi numitŭ baronulŭ Samuilŭ Iosika. Nu cumva s'a speriatŭ şi comitele Esterházy de năsdrăvăniile Cluşienilorŭ?

—0—

Ḑiarele din România aducŭ scirea, că generalulŭ M. Cerchez a încetatŭ din viéţă în Iaşî.

—0—

Preşedintele esposiţiunei din Peşta Alexandru Matlecovicî a permisŭ aşeḑarea discurilorŭ pe teritoriulŭ esposiţiunei pentru a aduna banî pe séma reuniunei de maghiarisare din Cluşiu. Terminulŭ pentru înapoiarea listelorŭ de contribuirî s'a prelungitŭ până la sfirşitulŭ anului. Preoţii greco-catolicî — spune o telegramă din Cluşiu a lui »Pester Lloyd« — încă au declaratŭ în genere, că vorŭ propaga tendinţele reuniunei. Lucrările pentru pregătirea adunărei generale se continuă cu mare zelŭ. Direcţiunea căilorŭ ferate ungare şi căilorŭ văii Someşului au fostŭ rugate sĕ scaḑă preţurile cu prilejulŭ adunărei. Pe lângă însinuărî netrebnice, cum credemŭ că e scirea despre preoţii greco-catolicî, se umflă mereu bróscele.

—0—

»Südung. Lloyd« primesce din Belgradŭ scria, că ambasadorulŭ austro-ungarŭ dela curtea sêrbéscă, contele Khevenhüller, va fi în curêndŭ transferatŭ în aceeaşî calitate la Bucurescî.

Năsĕudŭ, 21 Iuliu 1885.

O petrecere literară-socială. In comuna Telciu, comitatulŭ Bistriţa-Năsĕudŭ, s'a aranjatŭ la 19 c. o petrecere literară-socială împreunată cu jocŭ, prima petrecere în felulŭ acesta în acéstă comună, care e a doua comună după mărime în fostulŭ districtŭ alŭ Năsĕudului. Multe s'arŭ fi pututŭ face şi până acuma în Telciu, unde se află o inteliginţă frumuşică: dérŭ Telciulŭ a rĕmasŭ monotonŭ. In 19 l. c., la iniţiativa tinerilorŭ aranjatorî din Telciu şi a câtorva din jurŭ, s'a făcutŭ începutulŭ prin o petrecere, alŭ căreia succesŭ strălucitŭ péna mea nu este în stare a-lŭ descrie cum se cade. Dintre membrii aranjatorî potŭ sĕ amintescŭ cu siguranţă pe: D-lŭ Demetru Cosmulei stud. abs. de filo ofiă, Iacobŭ Popŭ teolog an. III, Severŭ Ganea stud. abs. de gimnasiu, Valeriu Mureşanŭ stud. VIII gimn. — toţî din comuna Telciu — apoi Demianŭ Popŭ teologŭ abs. din Bichigiu, Gabrielŭ Petri teologŭ abs. din Salva şi Iuliu Bugnariu învĕţătorŭ din Hordou etc.

Programa producţiunilorŭ literare a fostŭ următórea: 1. „Cuvêntŭ de deschidere« rostitŭ de d-lŭ Demetru Cosmulei, în care bineveniéză pe óspeţî, espune pe scurtŭ scopulŭ petrecerei şi încheiă cu dorinţa de a se aranja şi pe viitorŭ astfelŭ de petrecerî literare, la carî sĕ pótă participa şi poporulŭ, arĕtândŭ câtŭ de necesară este la noi la Românî stabilirea unei relaţiunî intime între inteliginţă şi poporŭ. 2. „Deşteptăte Române,“ poesiă de A. Mureşianu cântată în chorŭ improvisatŭ de membri aranjatorî. 3. „La o mână de învĕţătură se recere unŭ carŭ de purtare bună“ disertaţiune, operatŭ propriu de Iuliu Bugnariu prelésă de autorulŭ. 4. „O cetire în cartea lumei“, poesiă de s. p. s. declamată de D-lŭ Valeriu Mureşianu. 5. „Mórtea unui dreptŭ“ (Todoranu) poesiă, operatŭ propriu de d-lŭ Gabrielŭ Petri, prelésă de autorulŭ. 6. „Sentinela română,“ poesiă de V. Alesandri, declamată de d-ra Pelagia G. Popŭ, învĕţătóre. 7. „Unŭ visŭ“ poesiă, operatŭ propriu de d-lŭ Demetriu Cosmulei, prelésă de autorulŭ. 8. „Despre educaţiunea femeilorŭ“ disertaţiune, operatŭ propriu de d-lŭ Demianŭ Popŭ, prelésă de autorulŭ. 9. »Doi ochî,« poesiă, cântată cu acompaniamentŭ de musică de d-lŭ Iacobŭ Popŭ şi în urmă ca surprindere: „Şoldanulŭ“, de V. Alesandri, representatŭ de d-lŭ Valeriu Mureşanŭ. Dintre producţiunî tóte au reuşitŭ bine, s'a destinsŭ d-na Pelagia G. Popŭ, care prin declamarea poesiei »Sentinela română« a produsŭ unŭ viu entusiasmŭ în publicŭ;ba unii óspeţî au fostŭ aşa de adêncŭ mişcaţî, încâtŭ au vĕrsatŭ lacrimî. Mare efectŭ a făcutŭ şi d-lŭ Valeriu Mureşianŭ jucândŭ »Şoldanulŭ«, asemenea şi d-lŭ Iacobŭ Popŭ a delectatŭ în unŭ modŭ plăcutŭ urechea publicului.

După ce s'a finitŭ programa, care a decursŭ în ordine esemplară, s'a începutŭ la 8 óre danţulŭ, la care a luatŭ parte o cunună frumósă de domnişóre şi dómne, dintre carî unele în costumŭ naţionalŭ. Danţulŭ a fostŭ fórte animatŭ jucându-se tóte jocurile, carî suntŭ în usŭ la petrecerile românescî.

Petrecerea a avutŭ locŭ în sala şcólei confesionale-triviale din Telciu, care prin decoraţiunea sa cu braḑî şi numĕróse cununî de florî apărea ca unŭ salonŭ între braḑii Carpaţilorŭ. Intre tablourile ce apăreau printre frunḑele de bradŭ nu lipsea portretulŭ laureatului nostru poetŭ A. Mureşianŭ.

Petrecerea a duratŭ până diminéţă, când óspeţii s'au depărtatŭ cu regretŭ ducêndŭ în inimile lorŭ suvenirile cele mai plăcute. **Codrénu.**

DIN BUCOVINA.

Cernăuţĭ, Iulie 1885.

In fóia ordinaţiunilorŭ Nr. 2114 a Consistoriului din Cernăuţĭ citimŭ: „Protopresbiterului districtualŭ alŭ Câmpulungului Dimitrie Zurcanŭ s'a concesŭ de Consistoriulŭ archidiecesanŭ unŭ *Vicariu* protopresbiterialŭ în persóna parochului din Vatra-Dornei *Georgiu Balmoşĭi.*“ — Preoţii din acestŭ districtŭ protopresbiterialŭ când au cetitŭ în amintita fóiă au esclamatŭ cu toţii: »de-acu s'a trecutŭ de şégă!« Şi óre au dreptŭ? Sĕ vedemŭ.

Părintele *G. Balmoşŭ*, chirotonitŭ în anulŭ 1868, ginerele părintelui D. Zurcanŭ, căpătă Vatra Dornei în loculŭ cumnatului sĕu D. Bejanŭ, care ajunse a fi membru în Consistoriu. Nainte însĕ de-a ajunge acesta in Consistoriu, negociările între cumnaţĭ au avutŭ acelŭ resultatŭ, că ajungêndŭ acesta în Consistoriu, celălaltŭ sĕ concureze la Vatra Dornei. Tocméla s'a făcutŭ şi G. Balmoşŭ căpĕtă Vatra Dornei. Paro hia însĕ nu i-a fostŭ de ajunsŭ, brâulŭ roşu încă nu, trebue sĕ fie şi *Vicarŭ protopresbiterialŭ.* Óre nu scie Consistorulŭ că noi avemŭ în acelŭ districtŭ ómenĭ mai ceva decâtŭ păr. G. Balmoşŭ? — In *Dorna* Candreniilorŭ avemŭ pre păr. S. Iliuţŭ, chirotonitŭ 1857 în *Bréza*, pre păr. *G. Prelici* chir.1857 şi în *Frumosulŭ* pre păr. *Am. Boca* chir. 1869. Óre n'a meritatŭ nicĭ unulŭ din aceştĭ trei? Óre păr. *Am. Boca,* care din anulŭ 1864 păstoresce turma pe acele stêncĭ sterpe unde nu se face nimicŭ alta decâtŭ érbă, nu-i demnŭ sĕ-lŭ înaintaţĭ? Dér sĕ fie cu ertare, D-lui a concuratŭ şi la Mileşeuţiĭ — n'a rĕuşitŭ — causa este ascunsă în haina celorŭ mai marĭ. Consistoriulŭ nostru n'a pututŭ lua în considerare, că păr. Am. Boca susţine mai mulţĭ copii pe la scólele mijlocii, din carĭ doi la facultatea teologică, şi învaţă încă bine! — N'a putútŭ, căcĭ nu-i rudă cu Consistoriulŭ!

Consistoriulŭ nostru denumindŭ pre păr. G. Balmoşŭ a datŭ o nouă probă până unde merge nepotismulŭ. — Inchipuéscă-şĭ însĕ Consistoriulŭ că preoţii din acestŭ districtŭ, când va veni Vicarulŭ actualŭ, ginerele protopopului Zurcanŭ sĕ visiteze parocihele şi actele parochiale nu vorŭ voi sĕ-i presinte actele — ei carĭ suntŭ mai în vârstă sĕ se supună unui Vicarŭ tênĕrŭ, care s'a făcutŭ în *hatârulŭ* păr. D. Zurcanŭ, pentru că-i ginerele d-sale şi care are de gândŭ sĕ se mulţăméscă de protopopiă, ca astfelŭ protopopia s'o capete ginerele sĕu şi sĕ fie aşa ḑicêndŭ ereditară în familiă. Nu sciu de esistă o lege séu unŭ emisŭ consistorialŭ relativŭ la ereditarea protopopiei, ér de veţĭ s'o daţĭ, d'aţi o mai curêndŭ ca sĕ închideţĭ gura celorŭ nedreptăţiţĭ. Totŭ aşa Consistoriulŭ a uitatŭ şi pe păr. V. Cocorénŭ care era deja *asistentŭ* la protopopiă. — Ce sĕ facĭ, aşa-sŭ timpurile.

De órece amŭ vorbitŭ mai susŭ de Mileşeuţĭ, nu potŭ trece cu vederea nicĭ acuma modulŭ cum s'a ocupatŭ acésta parochiă. Păr. V. Tomiuc, de care v'amŭ spusŭ în »Gazeta« de atâtea orĭ, s'a chirotonitŭ în anulŭ 1868, ér născutŭ în anulŭ 1844. Decă subtragemŭ anulŭ naşcerii dela anulŭ chirotoniei, aflămŭ că era de 24 de anĭ, când s'a chirotonitŭ. In anulŭ 1885 are 17 anĭ de când e preotŭ, la ocuparea parochiei Mileseuţii i s'a numĕratŭ însă 40 de anĭ de serviciu. Vĕ rogŭ nu vĕ miraţĭ. Am vĕḑutŭ cóla cu merite. Pentru tótă nimica i s'a numĕratŭ câte 1 anŭ séu 2—5 de merite. Cum nu i s'ar numĕra, cênd e cumnatŭ cu Vicariulŭ archidiecesanŭ, care s'a supĕratŭ de mórte pre unŭ preotŭ, de altcum bunŭ Românŭ, pentru c'a îndrĕsnitŭ sĕ-lŭ poftéscă a mijloci sĕ'şĭ capete Mileşeuţii. Astăḑĭ aceştĭ doi nu mai vorbescŭ, élă ce vrea sĕ ḑică a lucra pentru cumnaţĭ; morala e scrisă pe hârtiă, ér nu în inima acelora, carĭ prin unŭ norocŭ orbŭ au ajunsŭ sĕ înveţe pre poporŭ morală. Consistoriulŭ ar fi făcutŭ bine, când ar fi numĕratŭ încă câţiva anĭ păr V. Tomiuc pentru neobosita sa activitate de a aduce la ortodocsă pe coconа Popovicĭ din Rădăuţĭ şi acésta cu mai multŭ drept decâtŭ celelalte numĕrărĭ Elŭ în calitate de catechetŭ în Rădăuţĭ şi profesorŭ de stenografiă a făcutŭ multă ispravă şi aḑĭ împrejurimea Rădăuţilorŭ e liniştită că nu-lŭ mai are. Am ḑisŭ a scăpătatŭ, că nu'i în Satumare, ci în Mileseuţĭ unde face din nou la istorii. Étă de unde devine că unora nu le place a se face „personalităţĭ.“

A mai competatŭ pentru Mileseuţĭ si un preotŭ dela munte, era românŭ, ér nu rutênŭ, căruia i s'a spusŭ sĕ'şĭ retragă petiţiunea pentru că i se promise lui V. Tomiuc, şi l'a asiguratŭ că orĭ-ce altă parochiă o va primi şi-i se da *şi brĕu roşiu.* Brĕu roşiu merită respectivulŭ şi fără sĕ-şĭ fi retrasŭ petiţiunea, ér acuma de órece i-aţĭ promisŭ ţineţi vĕ cuvêntulŭ...

Porniţĭ totŭ înainte pe calea acésta, căcĭ numai aşa veţĭ deveni nemuritorĭ!

Am mai spusŭ, că postulŭ de archipresbiter catedralŭ este vacantŭ. Cetitorii „Gazetei“ îşĭ vorŭ aduce aminte de cele spuse. Astăḑĭ se vorbesce sĕ-lŭ facă pre păr. Bleşŭ, vestitulŭ predicatorŭ românŭ, de care am vorbitŭ în multe rêndurĭ, şi acésta numai din simpla causă că Consistorulŭ s'a înşelatŭ în capacitatea d-sale. „Nu mai e bunŭ pentru predicatorŭ — ne-am înşelatŭ cu dênsulŭ — sĕ-lŭ facemŭ însĕ archipresbiterŭ catedralŭ şi aşa vomŭ scăpa de critică.“ Se ḑice că şi Eminenţa Sa e indignatŭ de alegerea lui ca predicatorŭ. Noi i-amŭ deschisŭ ochii, că nu scie românesce. Bine ar face Eminenţa Sa când ar lua în considerare şi spusa nóstră după cum a şi începutŭ, căcĭ prin organulŭ unuia vorbescŭ fórte mulţĭ şi încă cei mai talentaţĭ şi mai meritoşĭ din Bucovina, ér nu aceia, cărora le place a linguşi şi a se têri, făcêndu-lŭ sĕ crédă că ce ḑicŭ ei este bine.

Ai face bine Eminenţă, când ai întocmí lucrurile aşa, că sĕ trécă decenii şi opera D-vóstră sĕ nu se strice. Noi ne închipuimŭ lucrulŭ aşa: Câtŭ eştĭ în viéţă, câtă ca acei preoţĭ, carĭ suntŭ bunĭ românĭ, sĕ-i aducĭ pe lângă Cernăuţĭ. Aicĭ sĕ fie vatra Românismului. Preoţii tinerĭ dă'i pela parochii rutene, ér pre cei rutenĭ trimite-i în părţile române, ca sĕ se românizeze, şi abia când li s'a rĕcitŭ foculŭ rutênŭ permută-i pela locurile lorŭ — dacă vorŭ voí. Orĭ şi cum, în Cernăuţĭ sĕ fie preoţii românĭ cei mai bunĭ. Câtŭ timpŭ nu se va lucrá în acestŭ modŭ, Românii se vorŭ pierde şi tinerii cu marĭ speranţe pentru viitorŭ vorŭ lânceḑí în stăruinţa lorŭ şi din bunĭ vorŭ deveni — póte şi rĕi.

Acuma am întreba pre Consistoriu, óre predicatorulŭ rutênŭ, care însă nu-i rutênŭ, adecă protopresbiterulŭ Procopovicĭ, n'ar merita sĕ-lŭ faceţĭ archipresbiterŭ, care în decursŭ de 5 anĭ a datŭ destule probe că-i românŭ şi scie românesce multŭ mai bine decâtŭ predicatorulŭ românŭ şi cu nume românŭ Reuşŭ? Cine vĕ constrânge sĕ 'lŭ faceţĭ pre păr. Reuşŭ archipresviterŭ? Faptulŭ că v'aţĭ înşelatŭ în persóna d-sale? Se póte că voiţĭ d-tră anume sĕ stabiliţĭ o nouă lege pentru înaintărĭ? Ferice de străinĭ ar fi, ér numele d-vóstră ar fi gravatŭ în table de granitŭ ca sĕ nu ruginéscă pe veciă. Aşŭ mai întreba pe Consistoriu, când aveţĭ de gândŭ sĕ-i daţĭ cooperatorului Polonicŭ din Roşŭ o parochiă? Nu vĕ rĕsbunaţĭ aşa de tare, căcĭ preotulŭ nu trebue sĕ ţină mâniă. Din care causă Al. Procopovicĭ din Cerepcăuţĭ nu mai póte fi transferatŭ în altă parte? De presentŭ a competatŭ pentru Drăgoeşĭ, nu cumva éraşĭ i veţĭ refusa? D-sa e şi Românŭ bunŭ, îşĭ procură mai multe foi romane, lucru fórte rarŭ la noi în Bucovina, şi cu tóte aceste nu-i aşa de avutŭ după cum credeţĭ. Eu îi cunoscŭ referinţele mai de aprópe. Ce faceţĭ cu cooperatorulŭ Mironovicĭ? Mitrofanovicĭ a căpătatŭ ceea ce i-aţĭ promisŭ, séu totŭ cu promisiunĭ a rĕmasŭ? Cooperatorulŭ Goraşŭ încă ar merita ceva, măcar o administratură. Administratorulŭ din Tişeuţĭ, Sorocénŭ, l'aţĭ uitatŭ — póte nicĭ nu esistă în catastichulŭ celorŭ vii — pe la d-vóstră? Eu îlŭ cunoscŭ şi şciu şi câtŭ de minuţiosŭ este în cele divine — merită o parochiă — mai multŭ sdrenţurosŭ decâtŭ îmbrăcatŭ şi fără sĕ-lă laudŭ, e unŭ omŭ fórte înţeleptŭ, a avutŭ însă nenorocirea că nu s'a însuratŭ cu vre-o nepoţică. Căutaţĭ a lucra fără părtinire, punêndŭ pe fiecare la loculŭ cuvenitŭ şi dacă sunteţĭ Românĭ bunĭ, după cum pretindeţĭ, atuncĭ lucraţĭ pentru Românĭ, ca nu cumva după mitropolitulŭ actualŭ sĕ vie unŭ rutênŭ şi atuncĭ a fi fórte cu anevoe.

Acuma vĕ spunŭ încă odată »Videant consules«.

Cato.

AVISŬ.

Adunarea generală a Asociaţiunei Transilvane pentru literatura română şi cultura poporului română fiindŭ convocată pe ḑiua de 29 Augustu a. c. st. n. în oraşulŭ *Gherla*, subscrisulŭ comitetŭ învită şi din parteşi pe onorabilii membrii al acestei Asociaţiunĭ precum şi pe toţĭ amicii literaturei şi culturei poporului românŭ a participá câtŭ mai numeroşĭ la acéstă adunare generală rogându-i, ca spre a-se poté luá de cu bunŭ timpŭ dispoziţiunile de lipsă pentru încuartirare se hinevoiéscă a avisá despre acésta pe subsemnatulŭ comitetŭ celŭ multŭ până în 20 Augustŭ st. n.

Gherla, la 23 Iuliu 1885.

Vasiliu Popŭ, canonicŭ. *Dr. Iuliu Simonŭ,*

CONVOCARE.

»Hunedóra, însoţire de anticipaţiune şi creditŭ în Deva«, va ţiné adunare generală estraordinară Lunĭ în 3 Augustŭ a. c. st. n. la 12 óre din ḑi, în localulŭ societăţii române de lectură din Deva; la ordinea ḑilei va fi:

Strămutarea necesariă în personalulŭ consiliului administrativŭ şi în celŭ din comisiunea de supraveghiare.

Drept-aceea, prin acésta suntŭ rugaţĭ toţĭ participanţii însoţirii nóstre, sĕ binevoéscă a se presentá la adunare séu în persónă séu prin plenipotenţiaţĭ în regulă.

In casŭ décă adunarea din lipsa membrilorŭ ceruţĭ de statute nu s'ar puté ţiné, ea va avé locŭ în 14 Augustŭ st. n. totŭ la 12 óre, când va puté lua concluse valide cei presenţĭ.

Deva 23 Iulie 1885.

Dr. Petco Lazarŭ, directore. **Alesandru Czura**, secretarŭ.

MULŢĂMITĂ PUBLICĂ.

Tuturorŭ onoraţilorŭ Domnĭ şi Dómne, carĭ cu ocasiunea durerósă a înmormêntării iubiteĭ mele soţii **Maria Vasady** născută **Meczei**, au luatŭ parte la doliulŭ meu petrecêndu-o la eternulŭ lăcaşŭ, le aducŭ cea mai adêncă mulţumire din partea mea şi a familiei mele.

Braşovŭ 23 Iuliu 1885.

Iositŭ Vasady.

DIVERSE.

Unŭ accidentŭ îngrozitorŭ la Constantinopole. — O mare nenorocire s'a întêmplatŭ la Constantinopole musicantelorŭ vieneze carĭ dau representaţiunĭ la Alcazar orientalŭ. Acéstă cafenea-concertŭ, situată la Pera, abia se închisese. Erau orele 12 din nópte. Musicantele vieneze carĭ compunŭ orchestra se aruncaseră în camerile lorŭ de culcare situate d'asupra cafenelei-concertŭ, la catulŭ alŭ treilea. Trei din aceste dómne dormeau în aceeaşĭ cameră. Abia se culcaseră şi una din ele se sculă pentru a prinde o insectă supĕrătóre, care o împedeca d'a dormi. Ţinêndŭ o lampă cu petroleu în mână, puse focŭ fără sĕ bage de sémă la perdele şi la tapiseriă. Punêndŭ atuncĭ lampa lângă dénsa, pe o ladă căută sĕ stingă flacările cu mânile; în mişcările ce făcù rĕsturnă lampa care cădù josŭ şi se sparse; biata femeiă fù învălită în flacărĭ pe când licnidulŭ curgea pe parchetŭ şi era sĕ dea focŭ patului celei d'a doua musicante, care, deşteptându-se înspăimântată, avù dinaintei unŭ spectacolŭ îngrozitorŭ. Ea vĕḑù pe nenorocita sa tovarăşe înconjurată de flacărĭ şi ardêndŭ cu cealaltă musicantă care se sculase pentru a-i da ajutorŭ şi care se sbuciuma în focŭ. Nebună de spaimă şi căutândŭ o eşire pentru a scăpá vieneza, fugindŭ de cele două tovarăşe ale séle, se urcă pe ferêstră, creḑêndŭ, că are sĕ ésă pe uşe. Era sĕ se arunce în aerŭ, creḑêndŭ că se află în capulŭ scărei, când dându'şĭ sémă de situaţiunea în care se afla, vĕḑù că ţine în mână unŭ urloiu de plumbŭ, care se întindea d'alungulŭ zidului; se apucă cu amêndouĕ mânile de elŭ, punêndŭ piciórele pe o cornişe, care era d'asupra ferestrei. Urloiulŭ, deşi fórte grosŭ, se rupse şi nenorocita cădù dela înălţimea catului alŭ 3-lea. In căderea ei, se loví de unulŭ din férele puse la ântêiulŭ catŭ pentru a susţine pânza dela o prăvăliă; de aci, cădù pe pavagiu, unde îşĭ sfărîmă capulŭ. Printre persónele carĭ veniră sĕ ridice pe acéstă nenorocită, din stradă, se afla tatălŭ ei, care intrase sĕ se culce! Fiica lui nu mai era decâtŭ unŭ cadavru. In timpulŭ acesta, celelalte două vieneze, în flacărĭ, alergau prin cameră scoţêndŭ ţipete de disperare. Tótă lumea începù să alerge pentru a le da ajutorŭ. Proprietarulŭ Alcazarului şi cei doi funcţionarĭ ai lui, carĭ încă nu le culcaseră, putură sĕ stingă foculŭ acoperindu-lŭ cu plapumĭ, dér arḑêndu-se fórte rĕu. Musicanta care rĕsturnase lampa avea tótă partea de susŭ a corpului, dela mijlocŭ şi până la gâtŭ, arsă de flacărĭ; cealaltă avea braţele arse. Au fostŭ duse la spitalulŭ germanŭ într'o stare desperată. Acestŭ evenimentŭ durerosŭ a pricinuitŭ cea mai mare consternaţiă în totŭ cartierulŭ Perei.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 25 Iuliu st. n 1885

Rentă de aurŭ 4%	99 15
Rentă de hârtiă 5%	92 50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	123.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.
Bonurĭ rurale ungare	102 90
Bonurĭ cu cl. de sortare	102 50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	101 75
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale transilvane	101 60
Bonurĭ croato-slavone	102.
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97 50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119 50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	120 10
Renta de hărtiă austriacă	82 60
Renta de arg. austr.	83 45
Renta de aurŭ austr.	109 05
Losurile din 1860	139 75
Acțiunile băncei austro-ungare	86 9
Act. băncei de creditŭ ung.	290 25
Act. băncei de creditŭ austr.	284.75
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 89
Napoleon-d'orĭ	9.89½
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.30
Londra 10 Livres sterlinge	124.85

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela ? Iuliu st v. 1885

	Cump.	vênd
Renta română (5%)	89	89½
Renta rom. amort. (5%)	93	93½
» convert. (6%)	89	89¾
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	101	101
» „ „ (5%)	85	85
» » urban (7%)	98½	99½
» » » (6%)	91	·2
» » » (5%)	83½	83¾
Banca națională a României	1260	1270
Ac. de asig. Dacia-Rom.	292	294
« » » Națională	230	235
Aurŭ	10¼	10
Bancnote austriace contra aurŭ	2.04	2.05

Anunțămŭ acelorŭ onorațĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecțiunea completă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5.00	7.45	—
Predealŭ	—	9 45	12.50	—
	—	9.47	1.09	—
Timișŭ	—	10.11	1.40	—
Brașovŭ	—	10.44	2.27	—
	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Hașfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighișóra	10 29	1.30	8.01	—
	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediașŭ	11.54	2.25	9.4	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blașiu	1.50	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiușŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8 29	—
Vințulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10 23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clușiu	5 56	5 5	12.59	—
	6.08	6.08	—	8.00
Nedeșdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirișŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.4
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velințe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	9.13	—	4.03
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 5	—
Szolnok	2 58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena	6.35	2.45	10.50	—
	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.4	7.29	9.11	11.4
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.3	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriș	—	—	4.0	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeșdu	—	—	4.3	6.24	—
Clușiu	—	10.0	5.05	6.43	—
	12 0	10.16	—	7.0	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriș	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	11.43	—	9.31	—
	3.33	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vințulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiușŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blașŭ	6.0	12 57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copșa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediașŭ	[illegible]	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	- -	1 56	6.40
Sigișóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Hașfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5 30	11.0
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.3
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Brașovŭ	—	5.20	—	7.14	1.09
	—	5 3	—	—	1.50
Timișŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ	—	6 32	—	—	3.23
	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vințulŭ de josŭ	12 20	—	4.53
Șibotŭ	12.52	—	5.19
Orăștia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3 50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborșin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6 14	10 23
Paulișŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovațŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 5
	3 16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.0	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8 0
Szolnok	11 02	3.44	11 40
	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3 37	7 53	5 5
Glogovațŭ	4.13	--	6.19
Gyorok	4 38	—	6.4
Paulișŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborșin	6 42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8 01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8 47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăștiă	10 10	—	12.24
Șibotŭ	10.43	—	12.53
Vințulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiușŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2 18	9.13
Orczifalva	7 38	2.36	9 25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timișóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroșeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Hațegŭ	7 53	1.19	3 49
Pui	8 16	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Banița	10.11	3.35	6.07
Petroșenĭ	10.43	4.04	6.?9

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.07	12.25	5 00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6 53
Aradulŭ nou	7 40	2.54	7.24
Aradŭ	7 59	3 10	7.40

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroșenĭ	6 49	9 33	5.58
Banița	7.27	10.14	6.06
Crivadia	8.06	10 54	6 45
Pui	8.50	11 37	7.35
Hațegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12 58	8.44
Simeria	10.53	1.35	9.15

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.